

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань гуманітарної
та інформаційної політики

28 листопада 2023 року

ПОТУРАЄВ М.Р. У нас є кворум.

СУШКО П.М. Є кворум завдяки мені.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Павле Миколайовичу.

СУШКО П.М. Вітаю всіх.

ПОТУРАЄВ М.Р. Аякже.

Друзі, порядок денний наданий. Два питання у нас сьогодні. Хто за те,
щоб підтримати запропонований порядок денний, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Хто проти? Хто утримався? Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання номер один: про проект Постанови Верховної Ради України про відзначення пам'ятних дат та ювілеїв у 2024-2025 роках.

Я, колеги, хочу сказати, що хотів би подякувати Ірині Мирославівні і Кирилу Грабчаку, які, як завжди, дуже ретельно і якісно опрацювали величезний масив інформації, і всім колегам, хто збирався на робочу групу: Володимиру В'ятровичу, Тарасу Шамайді, Миколі Княжицькому, Євгенії Кравчук. Я думаю, що ми гарно це все відпрацювали.

Якщо немає інших якихось пропозицій з голосу щодо змін до тих переліків, які в нас є, то тоді зараз Ірині Мирославівні слово. Вона скаже в цілому, що у нас там і нагадає про критерії, якими ми користувались. Ми вважаємо, що коректний список пам'ятних дат і ювілеїв, так що будемо просити підтримати.

Ірино Мирославівно, будь ласка, вам слово.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Доброго дня, колеги.

Вашій увазі пропонується проект Постанови про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024-2025 роках. Нагадаю, що згідно з ухваленим рішенням комітету ми вже готуємо наперед постанови про два роки ювілейні, тому відразу скажу, що це йдеться про 2024 і 2025-й.

За основу ми взяли пропозиції, які надійшли від Міністерства культури та інформаційної політики, Національної бібліотеки, народних депутатів. Ми отримали велику кількість пропозицій, але не всі вони відповідали Указу Президента про впорядкування відзначення пам'ятних дат і ювілеїв. У своїй роботі ми керувалися саме цим Указом. Я нагадаю, що там чітко встановлені

критерії для пам'ятних дат та історичних подій, які мають загальнодержавне значення. Це ювілеї великих підприємств, установ, організацій і ювілеї вшанування пам'яті видатних людей, які відзначаються з певними кроками. Тому ми керувалися цим Указом від 27 січня 1999 року № 7099. Отже, пропозицій було багато, але звичайно до проекту постанови увійшли тільки ті, які відповідають цим вимогам.

Друга обставина: ми враховували загальноукраїнське значення, тобто це мають бути винятково унікальні люди, які зробили унікально багато для України. І тому перелік цих осіб саме такий.

Теж хочу подякувати секретаріату і пану Кирилу особливо за те, що ми провели таку докладну ревізію і йшли шляхом все-таки скорочення, тому що ми вважаємо, що на державному рівні потрібно відзначати лише винятково гідні події і гідних людей. Тому пропоную підтримати наш проект постанови, щоб ми ще встигли в нинішньому році в залі проголосувати за його ухвалення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Колеги, є бажання щось сказати з цього приводу? Якщо немає, то тоді з вашого дозволу ставлю на голосування.

Отже, колеги, хто за те, щоб підтримати проект Постанови Верховної Ради України про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024-2025 роках і рекомендувати Верховній Раді України проголосувати її за основу і в цілому? Хто за таке рішення, прошу проголосувати.

Потураєв - за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук - за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов - за.

БОЖКОВ О.В. Божков - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос - за.

СУШКО П.М. Сушко - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Так, колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до другого питання порядку денного: це питання про забезпечення належних умов функціонування Національного науково-природничого музею НАН України, стан збереження та відновлення обласного комунального закладу "Національний літературно-меморіальний музей Григорія Сковороди" та інших музеїв, які постраждали від російської агресії.

Значить, скажу, що ми отримали дуже неприємну інформацію про те, що музей Сковороди може не пережити зиму. Треба вжити негайних заходів для того, щоб все ж таки зруйнована російськими окупантами споруда збереглася і дочекалася відновлення.

Я просив би, хто з колег народних депутатів хотів би, може, більш докладно про це щось сказати, додати? Євгенія Михайлівна, може?

КРАВЧУК Є.М. Дякую, бо це я ініціювала це питання, щоб ми розглянули. І насправді треба послухати зараз і Міністерство культури, і представників ОВА. І я не знаю, чи у нас є обласна рада, але ми точно ОВА запрошували. І наскільки я розумію, то там якась ще проблем була в

тендерах і в їх проведенні, але це варто вислухати. Просто не хотілося б, щоб якісь бюрократичні проволочки так впливали на пам'ятки. І насправді якраз руйнування музею Сковороди – це дуже така символічна була атака терористична з боку Російської Федерації. І очевидно, що це було навмисно, а не просто, як-то кажуть (*нерозбірливо*), коли руйнували власне Харківську область.

Тому давайте послухаємо. І наш комітет я вважаю, що точно має розглядати регулярно на засіданнях питання відновлення чи не відновлення пам'яток культурної спадщини, які були зруйновані. І я, до речі, якраз приклад музею Сковороди і додавала, і говорила під час роботи над резолюцією в ПАРЄ, яку я готую, про руйнування ідентичності української і культурної спадщини під час війни.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Євгеніє Михайлівно.

Я бачу, що є колеги з Харківської обласної військової адміністрації. Тож колеги вам слово, будь ласка.

ЛОГВИНОВА О.В. Так. Я вітаю вас, шановні! Наразі Віта Володимирівна Ковальська знаходиться у відражденні, тому я замість неї. Олена Валентинівна мене звати.

З нами присутній директор департаменту Павленко Едуард Євгенович і заступник директора департаменту, і безпосередньо директор музею. Я зачитаю коротку довідку, яку мені надали. А потім, якщо можна, передам слово директору департаменту.

6 травня 2022 року близько 23-ї години ракетним ударом було знищено будівлю Національного літературно-меморіального музею Сковороди. Тож згідно розпорядження начальника Харківської обласної військової адміністрації від 9 листопада 2023 року про внесення змін до обласного

бюджету Харківської області на 2023 рік на проект реставрації, а саме: невідкладні, першочергові протиаварійні та консерваційні роботи будинку, в якому жив і помер Сковорода (ну, об'єктом культурної спадщини) були внесені зміни і виділені бюджетні асигнування у сумі 8 мільйонів 670 тисяч 184 гривні. На сьогодні триває тендерна процедура, об'явлено третю тендерну процедуру. Чому третю? Я думаю, вам скажуть представники департаменту. Результат очікується 30 листопада 2023 року.

Згідно з розпорядженням начальника Харківської обласної військової адміністрації від 30 жовтня 2023 року про внесення змін до обласного бюджету Харківської області на проект виготовлення науково-проектної документації реставрації з пристосуванням пам'ятки історії національного значення, на співфінансування до субвенції з державного бюджету на проектування, відновлення, будівництво, модернізацію, облаштування, ремонт об'єктів, будівництво громадського призначення соціальної сфери культурної спадщини і так далі, тощо, що мають вплив на життєдіяльність населення, виділено бюджетні асигнування у сумі 699 тисяч 200 гривень.

Крім того приймається субвенція з державного бюджету до обласного бюджету в сумі 2 мільйони 913 тисяч 333 гривні.

У мене все. Чому третя тендерна процедура була об'явлена, може, скаже директор музею.

Будь ласка, Наталіє Іванівно.

МИЦАЙ Н.І. Добрий день! Першу процедуру оголосили, вийшов один учасник, який не мав повністю пакет документів. І пропустити без тих документів, з якими він вийшов на тендерну закупівлю, неможливо було.

На другу процедуру теж вийшов цей же учасник, але знову з неповним пакетом документів. Тому ось так вийшло.

Оголосили втретє процедуру закупівлі. На сьогодні чекаємо. 30 листопада буде підведений підсумок. Маємо надію, що вийде хтось із учасників. Ось і все, що можу сказати по тендеру.

На сьогодні ми готові вже оголосити тендерну процедуру по науково-проектній документації, на яку виділені кошти. Працюємо над цим питанням.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Павле Миколайовичу, будь ласка.

СУШКО П.М. Вітаю всіх! Вітаю шановних представників ОВА. Знаєте, я як людина з Харківщини, звичайно, за те, щоб підтримувати, відновлювати все і щоб кошти виділялись. Але якось дуже дивно виходить, що в нас всі переможці тендерів з однієї області сусідньої чомусь. І чомусь дивно дуже готуються ці тендери, коли перші два учасники або три подають неповні пакети документів свідомо, і виграє той, хто робить таку невігідну пропозицію, як перші два. От і все. Ну реальна проблема.

Є об'єктивна проблема, є суб'єктивна. Об'єктивна проблема – немає кому працювати, відновлювати. Але якщо за проектну документацію казати, то дуже завищені ціни на проекти якось на виході виходять. Тому якось би тут розібратись, як так стається, що ці учасники знімаються, тому що пакет документів не підготовлений. А якось це перевірити... Чи є такі важелі взагалі перевіряти? Що робити з цим? Ну дійсно, подається два учасника, вони свідомо вказують нормальну ціну, все, а чомусь там одного листа не вистачає. І все, вони знімаються. Виграє той, хто невігідну пропозицію надає. Але він єдиний залишається.

МИЦАЙ Н.І. Я хочу сказати, що не виграв ніхто. Ми ж не взяли нікого.

СУШКО П.М. Я зараз кажу про ситуацію, яка взагалі склалась. І в декого просто опускаються руки подавати якісь там тендери і так далі. Є багато прикладів, особливо це стосується шкіл обласних, де засновник - обласна рада, на бомбосховище, на все решта виграють тендери, не буду там углиблятися... Але проблема є реальна, вона, я кажу, дві має риси: перша - це об'єктивна і є суб'єктивна. Об'єктивна - це коли немає кому працювати на підприємствах. Це я от вчора працював, по старостатах їздив, і це реальна проблема в Харкові, на Харківщині, коли просто немає кому робити роботу. І це теж з об'єктивних причин: тому що чоловіки на фронті. Підприємства майже не працюють.

Тому навіть не знаю, що сказати, але от є така причина, є проблема така, коли граються з цими тендерами, коли учасники свідомо не надають повні пакети. Прозвучало тільки що, що два знялось. Чекаємо, який буде третій, який виграє. Треба подивитись, хто виграє цей тендер. Така проблема. А взагалі проблема серйозна на Харківщині з фінансуванням також. І знаєте, от я просто зараз тільки що виклав відео, просто мені важко пояснити людям, що взагалі з дорогами, бо на Харківщині просто з дорогами біда. І везуть там і поранених, і просто "швидка" не може проїхати до людей. І отут як нам знайти цей баланс, коли ти кажеш, що треба відремонтувати ями, а хтось каже, що навіщо там ремонтувати, їх не потрібно ремонтувати? Комусь тут не зрозуміло про Харківщину, що це фронтова область, що тут постійно везуть поранених по цих дорогах? Я так би звернув увагу всіх на Харківську область - про необхідну допомогу, про відновлення, про те, що кажуть наші поважні колеги, а також взяв би на контроль, щоб такого не було.

МИЦАЙ Н.І. Ми вам вдячні.

СУШКО П.М. Щоб такого не було, що хтось знімає це з тендерів там і готує свідомо неправильний документ. Баланс треба шукати.

Дякую, колеги. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

У нас ще є питання по Національному науково-природничому музею Академії наук України. Має бути з нами Оксана Володимирівна Червоненко.

КРАВЧУК Є.М. Я перепрошую, я бачила, що є, по-моєму, і Ростислав Карандеєв, і там Тарас Шевченко займався. То може, щоб ми все-таки цілісну картинку склали? Бо, може, якісь ще будуть такі історії про музеї виникати. Я розумію, що це не на балансі Міністерства культури. Але все-таки міністерство має ж слідкувати за закладами.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. У нас зараз з нами Мар'яна Томин. Будь ласка, пані Мар'яно, від Міністерства культури.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Доброго ранку, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, є Ростислав Володимирович. Вітаю.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Радий вас бачити і чути, колеги.

Справді, історія, яка відбулася півтора року тому, знайшла своє логічне і абсолютно законне відображення в рішеннях, прийнятих ще рік тому, нагадую, рік тому. Коли ми отримали від Харківської обласної військової адміністрації лист з проханням погодити проект невідкладних робіт, буквально за два тижні ця робота була оперативно проведена в міністерстві і вже 19 грудня 2022 року, точніше, вибачте, 19 грудня прийшов нам цей лист, а на початку січня ми віддали одразу погодження на проведення цих робіт.

Хочу зазначити, що там насправді історія ділиться на два етапи - протиаварійні роботи і потім на майбутнє роботи вже з реставрації, з

пристосування цього об'єкту. Колеги з Харківської області мають більш детально очевидно тут прокоментувати. Тому якщо зараз ми говоримо про невідкладні роботи, то це 8 мільйонів там 600 тисяч. А про майбутні роботи ми не знаємо, скільки вони там будуть вартувати. Але зараз є бачення, що треба розробити той проект. Так от на той проект, ті роботи з розробки проекту, ті роботи вже теж почалися. І, наскільки я знаю, Харківська область виділила кошти. Ми моніторимо цю ситуацію. Там 690 з чимось тисяч гривень, по-моєму, да?

ЛОГВИНОВА О.В. 699 тисяч гривень.

КАРАНДЄСВ Р.В. Харків, да? Дякую.

І в принципі, там якраз, отам якраз, це проект на відновлення, там ми передбачаємо залучення в тому числі і небюджетних коштів. І вже з тим проектом ми звернулися до ЮНЕСКО. ЮНЕСКО, наче як, зацікавилися в тому, щоб підтримати, але не цей зараз проект протиаварійних робіт, а вже новий проект, наступний – з відновлення.

Нюанс є, звісно, колеги, в тому, що там 20 кілометрів до кордону і починати зараз якісь великі роботи, по-перше, чи є в тому доцільність? Але однозначно є доцільність зробити консерваційні роботи. І тут може бути використаний такий фінансовий інструмент, як залучення якраз позабюджетних коштів для того, щоб не проводити тендери, щоб залучити ту організацію, яка готова і може, але без тендерної процедури, щоб просто врешті-решт ці роботи зробити за небюджетні кошти.

Тому, колеги харків'яни, подумайте, будь ласка, можливо, така форма може бути вами зараз використана, якщо ви вже справді оголосили збір коштів і вони до вас надійдуть.

В принципі, щодо нас ще, Микито Руслановичу, щодо Міністерства культури. Справді, наша функція не дуже широка в тому розумінні, що об'єкт

не є нашою власністю, не є в сфері управління, але ті задачі, які стоять щодо нас, ми старалися і будемо надалі дуже швидко виконувати. Я маю на увазі усякого роду погодження документації і контроль за її якістю. Тому тут можете повністю розраховувати на те, що ми будемо діяти швидко і оперативно.

Щодо ЮНЕСКО. Ми теж любіємо це питання. От буквально всі зустрічі, які йдуть, один із пунктів – це питання Сковородинівки. ЮНЕСКО – організація трошки консервативна, як ми з вами знаємо, і швидко рішення не приймаються. Але, тим не менше, коли буде розроблений проект на реставраційні роботи вже з пристосуванням будинку, тобто на його відновлення в повній мірі, а не тільки консервацію, я думаю, що там ЮНЕСКО долучиться й іншого виходу у них врешті-решт не буде.

Тому, Микито Руслановичу, така от коротко інформація по ситуації ролі міністерства в цьому проєкті. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, є питання до харківських колег ще абодо міністерства?

КРАВЧУК Є.М. У мене, якщо можна, Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. У мене є пропозиція, щоб ми, можливо, запропонували окреме засідання комітету саме по відновленню пам'яток. У нас теж буде зустріч з ЮНЕСКО, окремо ми теж будемо про це говорити, але, мені здається, що треба ширше взяти і зрозуміти які об'єкти в якому стані.

Я абсолютно погоджуюся з приводу доцільності, якщо це прифронтові території, саме відновлення повноцінного. Але є та ж сама Одеса. Ясно, що і

Одесу будуть лупити, але тим не менше є якісь об'єкти, які, до речі, в списку ЮНЕСКО і в списку Всесвітньої спадщини під загрозою. Давайте підготуємо разом з міністерством окреме засідання саме по зруйнованих або пошкоджених пам'ятках, щоб ми зрозуміли, що на якому етапі, чи, може, десь уже якась є співпраця з міжнародними організаціями, десь окремі країни обіцяли долучитися. Можемо це запланувати уже, мабуть, на січень, щоб добре підготуватися, але важливо це таким (*нерозбірливо*) взяти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую цю пропозицію.

Павле Миколайовичу, будь ласка.

СУШКО П.М. Я хотів би, користуючись нагодою, що Харківська область тут присутня. Так як наш профільний комітет – це діти, то нагадати колегам шановним з Харкова і членам комітету до відома. Дивіться, Харківська область стала пілотною областю по реформі деінституалізації. Колись це була Житомирська область. І саме по негативних наслідках, коли Житомирська область пообіцяла все зробити і нічого не зробила, а зробила тільки гірше дітям, саме по цьому ми робили ТСК по дітях, по порушенню прав дітей. І з Житомира почалася взагалі руйнація захисту дітей.

А зараз Харків, воююча область, виявив бажання стати пілотом. І вже сьогодні свідомо закладаються ті помилки, які потім скажуться на дітях Харківщини, на дітях України. Який проект на сесію найближчу виноситься Харківської обласної ради, до якої я обов'язково долучуся і буду перед депутатами виступати? Дивіться, в Харкові є два інтернатних заклади: Шевченківський дитячий і Богодухівський – інтернати Мінсоцу. І це той заклад, який був під окупацією, Шевченківський. Ну, ми піднімали це питання на комітеті також, коли ми дітей не могли евакуювати. Діти зараз ці евакуйовані. І замість того, щоб створювати послуги, створювати прийомні сім'ї, там важкі діти, я небагато бачив бажаючих, коли дітей з важкою

інвалідністю всиновлювали. Але, щоб ви розуміли, там багато ще і батьків цих дітей, які просто віддали своїх дітей, вони являються батьками, але віддали дітей, тому що в громаді немає послуг, ніхто не допомагає. І є приклади, от Великий Бурлук, коли мама не віддала в інтернат, залишила дитину з собою, і її просто ганьбили там, не допомагали ніяк і так далі.

Тобто, що робить Харків сьогодні, який проект обласна адміністрація внесла на розгляд на обласну раду? Вони просто вирішили ліквідувати один інтернат, написали там обґрунтування, що вони активно долучились до проекту деінституалізації. Щоб досягнути показників, обстежили там пару дітей. Тобто немає плану взагалі по кожній дитині, шляху кожної дитини, що буде з дитиною. І свідомо вже пишуть: якщо не получится, то ми потім всіх дітей богодухівських поєднаємо, які на 160 місць. А що таке поєднати два інтернатних заклади в один? Це буде 85 дітей, як мінімум, а після війни, може, і більше буде, розумієте? Тобто в той час, коли весь світ робить так, щоб не більше 10 дітей було в одному закладі інтернатному, вже сьогодні як відомо, закладається на 80 дітей. Тобто напхати, як гетто там зробити серед дітей з інвалідністю важкою.

Тому також хочу нагадати просто представникам ОВА, що цього депутати Верховної Ради не допустять точно, по крайній мірі від Харкова, по крайній мірі я як голова тимчасової слідчої комісії, який буде виступати з висновками ТСК, покажу всі проблеми, ми не дамо знущатися над харківськими дітьми.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павло Миколайович. Колеги, давайте...

ЛОГВИНОВА О.В. Передам профільним.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут же у нас зараз не зовсім по профілю запрошені від ОВА.

ЛОГВИНОВА О.В. Я все занотувала, передам. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми побачили, вдячні.

Колеги, там у нас було ще питання знову ж таки по Національному науково-природничому музею. Хто може по цьому прокоментувати, яка там ситуація? Хто ініціював внесення цього питання? Будь ласка.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. Шановні колеги депутати, я директор по Національному науково-природничого музею Ігор Смельянов.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дуже приємно.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. У мене завис комп'ютер і я з аккаунта свого заступника говорю. Але у нас є академік-секретар відділення загальної біології, якому підпорядкований наш музей, Володимир Григорович Радченко. А хто ініціював, я не знаю. Ми ініціативу про це не провели. Але, може, це розголос широкого обговорення відвідувачів, до яких ми звернулися з проханням, щоб вони тепло одягалися, бо музей не опалюється, на жаль, і температура в приміщеннях не перевищує 12 градусів. Ну а потім пішло обговорення зі сторони пересічних громадян і зненацька вплигло це питання щодо діяльності Національного науково-природничого музею. Так що в принципі, я не знаю, може, хтось із комітету ініціював це питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми з'ясували. Це була Софія Романівна Федина, якої сьогодні з об'єктивних причин немає на засіданні.

РАДЧЕНКО В.Г. Шановний Микито Руслановичу!

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

РАДЧЕНКО В.Г. Це Радченко Володимир Григорович, я академік-секретар (*нерозбірливо*) Національної академії наук. Мені пан Загородній, президент нашої академії, доручив взяти участь у вашому засіданні.

Ситуація в цілому з фінансуванням науки в Україні катастрофічна, просто катастрофічна. У нас з кожним роком відбувається не збільшення, а зменшення фінансування. На сьогоднішній день, я вам просто для прикладу щоб було усвідомлення, у нас фінансування всієї науки в Україні в 300 разів менше, ніж у Франції, і в 600 разів менше, ніж у Німеччині. В результаті із свого скудного бюджету ми намагаємося максимально підтримувати всі установи, і всі вони важливі.

Ніхто навіть не бере до уваги те, що така руйнація просто знищить нашу країну. Я хочу нагадати, той же самий Уїнстон Черчіль казав: "А навіщо тоді ми воюємо, якщо ми не будемо надавати кошти на освіту, на науку?" На сьогоднішній день ми максимально підтримуємо, навіть додаткові кошти із свого скудного бюджету академія наук додавала Національному науково-природничому музею.

Я хочу нагадати, що минулого року відбулася трагедія фактично жахлива, коли загинули люди на розі вулиці Володимирській і бульвару Шевченка, водночас постраждав і музей, коли там "винесло", всі вікна були розбиті і навіть частину зруйновано було внутрішніх колекцій. І тоді завдяки і допомозі академії наук ми максимально сприяли, в тому числі був Указ Президента, частково там додали небагато коштів, але це дозволило хоча б повністю відновити все повністю скління цієї будівлі. І дійсно, на сьогоднішній день через жахливі, просто наджахливі збільшення фінансування наших енергокомпаній, які собі просто космічні ціни

виставляють, ну, уявіть, за останні 4 роки в 5 разів підвищилася вартість енергоносіїв, при тому, що фінансування Національної академії на жодну копію не збільшилось. От просто все фінансування Національної академії наук на сьогоднішній день складає 105 мільйонів євро. Це фінансування одного університету чи навіть це половина фінансування інститутів європейських, до яких я їжджу, розумієте? Що можна вимагати? Я просто як приклад наводжу.

Коли у нас кажуть: чому наших вчених немає серед нобелівських лауреатів і так далі, - ну елементарно, ми із свого бюджету, наприклад, на цей рік, на поточний, знайшли можливість виділити лише 3 мільйони і 40 тисяч гривень на розробку новітніх джерел альтернативних енергії, в той час як Європейська комісія лише на один проект по розробці твердотільних батарей для Франції виділила 1,5 мільярда євро. Це в 15 разів більше ніж усе фінансування Національної академії.

У нас ще друга жахлива проблема, пов'язана з тим, що і зменшилась відвідуваність всіх цих установ, через постійні обстріли вимушені закривати. У нас немає фактично на сьогоднішній день додаткових джерел фінансування, бо якщо раніше музей міг самостійно заробляти там до 6 мільйонів гривень за рахунок вхідних квитків за відвідування саме музею і цього вистачало на сплату комунальних платежів, то зараз музей ледь може отримати там до 2 мільйонів. А при цьому вартість безпосередньо на опалення, вона, я ще раз наголошую, в 5 разів виросла. Я взагалі не знаю, це якось дивно в нашій країні, коли всі головні енергогенеруючі корпорації нашої країни передані у приватну власність.

Я хочу нагадати, шановні депутати, ми - найбагатша країна світу, сама найбагатша, у нас запасів корисних копалин - це десятки трильйонів доларів. А ми все повіддавали у приватні руки і тепер чекаємо... Зверніть увагу, чому в нас мільярдів більше ніж в будь-якій іншій країні і в яких злиднях живуть люди. Оце у нас одне з ключових питань. Наша країна, яка займає 0,4

усього на планеті території, вона володіє в 12 разів більше корисними копалинами, ніж будь-яка інша країна світу. От уявіть собі це.

Тому, знаєте, якось дуже дивно, коли при розповіді фінансування... Ну от ми вже знаємо, на наступний проект бюджету знову закладається, в кращому випадку, додати до того збільшення мінімальної заробітної плати... У нас більшість, майже всі інститути сьогодні, співробітники працюють в кращому випадку 0,75 окладу, не вистачає коштів. Я хочу нагадати, в Сполучених Штатах, вони чому кажуть, що потужно фінансують науку? Ми, кажуть, потужно фінансуємо науку не тому, що ми багаті, а ми багаті, тому що фінансуємо науку. Наша країна випускала електронні мікроскопи, ми робили двигуни ракетноносіїв найпотужніші, у нас дуже потужно була розвинена наука.

У мене таке відчуття, що це навмисно просто руйнують країну в такий спосіб. Просто руйнують країну! Ну не буде майбутнього у країни, якщо в неї не буде науки, ми перетворимось на якусь там Папуа-Нову Гвінею.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Григоровичу.

РАДЧЕНКО В.Г. Я вас закликаю до наступного. Буде обговорення бюджету на наступний рік, ну зверніть ви, будь ласка, на це увагу. От в поточному році, незважаючи на надскладні умови, у нашому Інституті фізіології рослин отримали 140 центнерів пшениці з гектара. Це надзвичайно високі врожаї. А фінансування у них копійчане, розумієте? У них навіть немає коштів на сплату за реєстрацію сортів! У нас взяли підвищили ні з того ні з сього у 15 разів вартість за реєстрацію сортів, навіть за експертизу і так далі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Григоровичу!

РАДЧЕНКО В.Г. Я розумію, це не питання вашого комітету, але ви депутати, ви маєте теж на це звертати увагу, бо це наше майбутнє. Яка може бути культура в тому числі без науки?

Дякую за увагу. Вибачте за емоційність, але ви розумієте, ми в катастрофі знаходимось.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми вас, на жаль, чудово розуміємо.

Колеги, давайте таким чином вирішимо. Зараз нам не треба голосувати рішення. Я закликаю тоді, колеги з Харківщини, ну не забувайте, що ви можете завжди звернутися до нашого комітету, якщо потрібна якась підтримка на нашому рівні - від запитів відповідних до органів виконавчої влади і так далі до слухань думки й інша підтримка. Так що якщо необхідно, щоб ми також долучилися до вирішення проблеми збереження музею Сквороди, ми це звичайно готові абсолютно зробити. Можете на нас повністю розраховувати.

Що стосується Національного науково-природничого музею і в принципі музеїв системи Національної академії наук України, знову-таки, хай би як не були обмежені там наші можливості в цьому сенсі, але теж ясно, що наша спільна мета і наше спільне завдання полягає в тому, щоб не втратити потенціал науково-дослідницький цих музейних установ, не втратити колекції, зібрання цих музеїв.

Зрозуміло, я думаю, всім, що рік, який приходить, 2024, буде теж дуже складним для країни, розуміємо, що стоїть на кону, як-то кажуть. Але, тим не менше, тим не менше, якщо потрібна теж наше втручання, щоб зберегти, щоб не дати зруйнувати в такому випадку, вже от як ми кажемо, ми почули про вартість комунальних послуг, ми почули про умови, в яких зараз працює музей і інші музеї в системі НАН України, ми це знаємо. Знову-таки ми готові ставити питання перед урядом. Ясно, що ми не можемо зараз як країна комплексно вирішувати певні питання, але зберегти наш науковий і науково-

культурний спадок ми зобов'язані. Так що знову-таки можете в цьому сенсі на нас розраховувати і до нас звертатися.

Колеги, на цьому, в принципі, ми вичерпали питання порядку денного.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. Микито Руслановичу, я вибачаюсь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. А можна я два слова тільки скажу як директор?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, звісно.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. Чи можемо ми звернутися до комітету за юридичною запискою з проханням, щоб Кабмін виділяв цільовим фінансування обслуговування музейної будівлі та експозиційної діяльності? І нам треба на це 4 мільйони 300 тисяч, це і оплата комунальних платежів...

ПОТУРАЄВ М.Р. Обов'язково, я ж сказав, обов'язково звертайтеся.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. Тобто ми можемо до вашого комітету звернутися за юридичною запискою?

ПОТУРАЄВ М.Р. Обов'язково, обов'язково.

СМЕЛЬЯНОВ І.Г. ...з наступним поданням до Кабміну?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Абсолютно, абсолютно вірно. Ми ж розуміємо, про що йдеться. Тому я ж сказав, звертайтеся обов'язково.

ЄМЕЛЬЯНОВ І.Г. Добре. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Домовились.

Так, колеги, ще раз всім дякую. Дякую, що в такий ранній час всі зібралися.